

PUNJABI G. 888
HISTORY OF INDIA.

PART I.

BY

PROFESSOR SITA RAM, KOHLI M. A.

AND

DR. ISHWARI PARSHAD, M.A.D. LITT.

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦਾ ਇਤਹਾਸ

[ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ]

ਕਰਤਾ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੀਤਾਰਾਮ ਕੋਹਲੀ, ਐਮ. ਏ.

ਤੇ

ਡਾਕਟਰ ਈਸ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ

ਐਮ. ਏ. ਡੀ. ਲਿਟ;

ਉਲਥਾਕਾਰ-ਅਮਰਸਿੰਘ

ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਡਿਪਾਰਟਮੈਂਟ (ਪੰਜਾਬ)

1934

LAHORE.

੮੫੪
ਸੀਯੋ ਨਿੰ. 1
18292

ਤਤਕਰਾ

ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ

੧-ਭੂਗੋਲ ਤੇ ਇਤਹਾਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ	੧
੨-ਆਰੀਆਂ ਦੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਨ	੭
੩-ਆਰੀਆਂ ਦੀ ਸੱਭਜਤਾ	੧੨
੪-ਆਰੀਆਂ ਦਾ ਸਾਹਿਤ	੨੭
੫-ਰਮਾਇਣ	੩੩
੬-ਮਹਾਂਭਾਰਤ	੪੧
੭-ਗੋਤਮ ਬੁੱਧ	੪੮
੮-ਜੈਨ ਮੱਤ	੫੯
੯-ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਉੱਤੇ ਈਰਾਨੀਆਂ ਤੇ ਯੂਨਾਨੀਆਂ ਦੇ ਹੱਲੇ	੬੩
੧੦-ਮੌਰੀਆ ਘਰਾਣਾ	੭੧
੧੧-ਸੰਗਾ, ਕੰਨ੍ਹ ਤੇ ਅੰਧਰਾ ਘਰਾਣੇ	੮੨
੧੨-ਪਾਰਥੀਅਨ ਤੇ ਬਾਖਤਰੀਅਨ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਹਮਲੇ ਤੇ ਕੁਸ਼ਾ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਰਾਜ	੮੪
੧੩-ਗੁਪਤ ਘਰਾਣਾ	੮੯

੧੪-ਗੁਪਤ ਘਰਾਣੇ ਦਾ ਘਾਟਾ, 'ਹੂਨ' ਕੌਮ ਹੱਲੇ, ਹਰਸ਼ ਜਾਂ ਸ਼ੈਲਾਦਤ	੯੫
੧੫-ਰਾਜਪੂਤੀ ਸਮਾ	੧੦੦
੧੬-ਦਖਣੀ ਰਿਆਸਤਾਂ	੧੦੬
੧੭-ਰਾਜਪੂਤਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਧਾਕਮਕ ਤੇ ਸਮਾਜਕ ਦਸ਼ਾ	੧੧੪
੧੮-ਮੁਸਲਮਾਨ ਤੇ ਓਹਨਾਂ ਦਾ ਮਤ	੧੨੩
੧੯-ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਦੇ ਹੱਲੇ	੧੨੭
੨੦-ਗਲਾਮ ਘਰਾਣਾ	੧੪੧
੨੧-ਖਿਲਜੀ ਘਰਾਣਾ	੧੫੦
੨੨-ਤੁਗਲਕ ਘਰਾਣਾ	੧੬੪
੨੩-ਸਾਦਾਤ ਤੇ ਲੋਧੀ ਘਰਾਣੇ	੧੭੫
੨੪-ਪੰਦਰਵੀਂ ਸਦੀ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਮੁਲਕੀ ਦਸ਼ਾ	੧੭੮
੨੫-ਮੁਗਲ ਘਰਾਣਾ (ਬਾਬਰ)	੧੮੭
੨੬-ਹਮਾਯੂੰ	੧੯੮
੨੭-ਸ਼ੇਰਸ਼ਾਹ ਸੂਰੀ	੨੧੨
੨੮-ਅਕਬਰ ਆਜ਼ਮ (ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ)	੨੧੯
੨੯-ਅਕਬਰ ਆਜ਼ਮ (ਭਾਗ ਦੂਜਾ)	੨੩੬
੩੦-ਜਹਾਂਗੀਰ	੨੪੬

੩੧--ਸ਼ਾਹਜਹਾਂ

੩੨--ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ

੩੩--ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਵਾਧਾ

੩੪--ਸੇਵਾ ਜੀ

੩੫--ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਦੇ ਪੁਤ੍ਰ ਪੋਤਰੇ

੩੬--ਮਰਹੱਟਿਆਂ ਦਾ ਵਾਧਾ

ਸਫਾ

੨੫੬

੨੬੬

੨੭੬

੨੯੩

੩੦੨

੩੧੧

੧ ਓ ਸਤਿਗੁਰਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕਾਂਡ ਪਹਿਲਾ

ਭੂਗੋਲ ਤੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ

ਇਤਿਹਾਸਕ ਵਿੱਦਿਆ ਦਾ
ਭੂਗੋਲ ਨਾਲ ਬੜਾ ਸੰਬੰਧ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਦੇਸ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ

ਸਮਝਣ ਲਈ ਉਸ ਦੇਸ ਦਾ ਭੂਗੋਲ ਜਾਨਣਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ
ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਵੰਡ ਤੇ ਪੌਣ ਪਾਣੀ ਦਾ
ਅਸਰ ਉਸਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਦੇ ਰਹਿਣ ਬਹਿਣ ਤੇ ਵਾਧੇ ਘਾਟੇ
ਪੁਰ ਬਹੁਤ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ॥

ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਦੋ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਕੁਦਰਤੀ
ਹਿੱਸੇ ਹਨ:—

(੧) ਉੱਤਰੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ, (੨) ਦੱਖਣੀ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ
ਜਾਂ ਦੱਖਣ ।

ਉੱਤਰੀ ਹਿੱਸਾ ਹਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਤੋਂ ਲੈਕੇ
ਬਿੰਧੀਆਚਲ ਤੀਕ ਤੇ ਕਮਬਾਇਤ ਤੋਂ ਮਹਾਂ ਨਦੀ ਤੀਕ
ਖਿੱਲਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਦੇਸ ਖੰਡ ਵਿੱਚ ਮਾਲਵਾ ਤੇ
ਬੰਧੋਲ ਖੰਡ ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਵੱਡੇ ੨
ਦਰਯਾ ਵਗਦੇ ਹਨ । ਦਰਯਾ ਸਿੰਧ ਹਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਤੋਂ
ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰਿਆਂ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦਾ ਪਾਣੀ

ਲੈਕੇ ੧੮੦੦ ਮੀਲ ਵਗਕੇ ਅਰਬ ਸਮੁੰਦਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿਗਦਾ ਹੈ ॥

ਦੁਆਬਾ ਦਰਯਾ ਗੰਗਾ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਹਾਇਕ ਨਦੀਆਂ, ਜਮਨਾ, ਘਾਗਰਾ, ਗੰਡਕ, ਰਾਮਗੰਗਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਨਾਲ ਲੈਕੇ ੧੫੦੦ ਮੀਲ ਵਗਦਾ ਹੋਯਾ ਅੰਤ ਨੂੰ ਬੰਗਾਲ ਦੀ ਖਾੜੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ। ਗੰਗਾ ਤੇ ਜਮਨਾ ਦੀ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਧਰਤੀ ਨੂੰ ਦੁਆਬਾ ਆਖਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਧਰਤੀ ਬੜੀ ਉਪਜਾਊ ਹੈ। ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਵੈਰੀ ਬਾਹਰੋਂ ਹੱਲਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਤੇ ਆਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖ ਏਸ ਦੁਆਬੇ ਤੇ ਈ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਕਰਕੇ ਈ ਏਸ ਦੁਆਬੇ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਏਥੇ ਜਿੱਤ ਹੋਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਈ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਏਥੇ ਕੈਮ ਕਰ ਲਿਆ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਹਮਾਲਾ ਪਰਬਤ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਬੜਾ ਉੱਚਾ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰਾ ਵਰ੍ਹਾ ਏਸਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਤੇ ਬਰਫ ਪਈ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਉੱਤਰ ਪੂਰਬ ਵੱਲ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਰਸਤਾ (ਦੌਰਾ) ਨਹੀਂ ਜਿੱਥੋਂ ਕਿ ਵੈਰੀ ਸਹਿਜੇ ਈ ਏਧਰ ਓਧਰ ਆ ਜਾ ਸੱਕਣ। ਏਸੇ ਕਰਕੇ ਈ ਅੱਜ ਤੀਕ ਕੋਈ ਹੱਲਾ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਤੇ ਚੀਨ ਵਲੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਪਰ ਉੱਤਰ ਪੱਛਮ ਦੀ ਗੁੱਠ ਵੱਲ ਹਿੰਦੂ ਕੁਸ਼ ਪਰਬਤ ਵਿੱਚ ਖੈਬਰ ਤੇ ਬੋਲਾਨ ਦੇ ਦੌਰੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਾਹੀਂ ਲੋਕੀ ਸੁਖੈਨ ਈ ਆ ਜਾ ਸੱਕਦੇ ਹਨ।

ਏਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੇ ਵੀ ਵੈਰੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਸਮੇਂ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.